

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย เรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ พอจะใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

1.1 บทบาทที่เป็นจริง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจในด้านพัฒนาส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.2 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในด้านพัฒนาส่งเสริมอาชีพ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.3 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.4 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.5 บทบาทที่เป็นจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.6 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.7 บทบาทที่เป็นจริง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในทรรสนะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.8 บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทรรสนะ ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แตกต่างกัน

1.9 บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล แยกต่างกัน

1.10 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง

หน่วยในการวิเคราะห์

ระดับบุคคล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล ซึ่งดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และหัวหน้าส่วนต่างๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษา จากทุกหน่วยประกอบของ

ประชากร คือ

3.1 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีกำนัน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน สมาชิกสภา อบต. ได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน รวม 217 คน

3.2 พนักงานส่วนตำบล ตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. 2539 ประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และหัวหน้าส่วนต่างๆ รวม 103 คน

จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวม 320 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประชากรกลุ่มนี้ทั้งหมดโดยตรง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1 การศึกษาจากเอกสาร (Documentary) เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การกำหนดบทบาทหน้าที่จากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. 2510 พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นต้น และศึกษาจากคู่มือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษาและประกอบการสร้างแบบสอบถาม ในเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ ในเชิงรูปธรรม

2 แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้น 2 ชุด สำหรับสอบถามคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 1 ชุด จำนวน 217 ฉบับ และสอบถามพนักงานส่วนตำบล 1 ชุด จำนวน 103 ฉบับ ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพ ในอบต. การศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง สถานภาพการสมรส

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นในบทบาทของ อบต. เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ ดังนี้

1. บทบาทพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ในด้านพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วยรายบทบาทย่อย ดังนี้

- 1.1 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
- 1.2 มีการรวมกลุ่มอาชีพในการผลิต และมีความเข้มแข็งโดยให้ความรู้ด้านทักษะ การผลิต และการจัดการการตลาด ให้ครบวงจร
- 1.3 สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน และส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และสหกรณ์ในหมู่บ้าน/ตำบล
- 1.4 จัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด ร้านค้าชนบท
- 1.5 บำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก การคมนาคมและสาธารณูปโภคต่างๆ
- 1.6 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

2. บทบาทพัฒนาทางการเมือง การบริหาร ประกอบด้วย
 - 2.1 มีอำนาจในการนำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมาย
 - 2.2 มีอำนาจทางการคลัง มีรายได้จากการจัดเก็บภาษี
 - 2.3 มีอำนาจร่างข้อบังคับตำบล
 - 2.4 ประชากรมีส่วนร่วมในการบริหารในตำบล
 - 2.5 พิจารณากำหนดปัญหาและความต้องการของชุมชน
 - 2.6 รวบรวมข้อมูล และความต้องการของประชาชน
 - 2.7 ดำเนินการจัดนำร่างข้อบังคับงบประมาณ
 - 2.8 ควบคุมการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตำบล
3. บทบาทพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย
 - 3.1 ส่งเสริมพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา
 - 3.2 ปกป้องจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่ดีแก่เยาวชนและสตรี
 - 3.3 กระตุ้นให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
 - 3.4 อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และโบราณสถานสำคัญ
 - 3.5 รมรงค์ให้เด็กและเยาวชนมีความรักหวงแหน และเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม โบราณสถานตลอดจนดูแลบำรุงรักษา
4. บทบาทพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 พัฒนาเมืองและชนบทให้เป็นระบบในด้านการใช้ที่ดิน ด้านที่อยู่อาศัย
 - 4.2 ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการประสานการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ
 - 4.3 พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.4 มีการจัดทำแผนการบำบัดน้ำเสียชุมชน ขยะมูลฝอย
 - 4.5 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย ที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง

1. ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

- 1.1 ระดับการศึกษาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.2 ความเข้าใจในการจัดทำแผนและงบประมาณประจำปีของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.3 ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่มีอยู่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.4 ความคาดหวังในผลประโยชน์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- 2.1 รายได้ของ อบต.
- 2.2 โครงสร้างของ อบต.
- 2.3 การประสานงานภายใน อบต.
- 2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.5 ความรู้ความสามารถของประชาชน

ในส่วนของคำถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรณะของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง เพื่อที่จะให้การวัดความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ เป็นไปอย่างถูกต้องและแน่นอน จึงได้ใช้วิธีการจัด โดยใช้ประชากรที่ศึกษาวัด หรือจัดระดับความคิดเห็นของตนเอง ว่ามีความคิดเห็นอยู่ในขั้นใด โดยระดับการวัดที่ใช้แบบ Summated rating scale คือ มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่จะวัดจำนวนหนึ่ง เพื่อให้กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อความนั้น ว่าตนเองมีความคิดเห็นอยู่ในข้อใด โดยแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวัง ดังนี้ คือ ควรมีให้มากที่สุด ควรมีให้มาก ควรมีปานกลาง ควรมีน้อย ควรมีน้อยที่สุดและความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริง คือ มีมากที่สุด มีมาก มีปานกลาง มีน้อย และมีน้อยที่สุด ซึ่งในการประเมินค่า คำตอบได้ประเมินตามลักษณะความสำคัญ 5 ประการ โดยให้คะแนนการประเมินค่าจากมากไปหาน้อย คือ 5,4,3,2 และ 1 ตามลำดับ

ในการนี้ จะนำค่าคะแนนดังกล่าว ไปอธิบายประกอบการเปรียบเทียบ ในแต่ละเรื่อง หรือแต่ละข้อโดยใช้รูปของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นสำคัญ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50

ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50

ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำมาก

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ประกอบกับผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ และได้เคยปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ที่จะศึกษา จึงทำให้ทราบพื้นที่ที่จะศึกษานี้ด้วย แล้วนำมากำหนดกรอบและแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งทำร่างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) กับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ณ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกาและอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 อบค. รวม 55 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบนี้ มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา ทั้งนี้การทดสอบแบบสอบถามมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

2.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ประกอบด้วย การหาข้อบกพร่องในด้านเนื้อหาความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้สำนวน ถ้อยคำเพื่อความเข้าใจของผู้ตอบ ถ้ามีความสำคัญก่อนหลัง ความซ้ำซ้อนและความสอดคล้องค่อนึงของแบบสอบถาม ซึ่งหลังจากนำไปใช้ในการทดสอบแล้ว ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 43 ฉบับ ปรากฏว่ามีบางข้อไม่สมบูรณ์หรือมีปัญหาทำให้ผู้ตอบเข้าใจไม่ชัดเจน ซึ่งได้ทำการแก้ไขแล้ว

2.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากที่ได้ปรับปรุงแบบสอบถาม โดยปรับปรุงในด้านเนื้อหา ถ้อยคำ ตัดข้อความและเพิ่มข้อความที่ได้คำตอบไม่สมบูรณ์ คือ ผู้ตอบเข้าใจผิด หรือไม่เข้าใจออกไปแล้ว ผู้ศึกษาจึงได้นำแบบสอบถาม ทั้ง 43 ฉบับ ไปหาค่าความเชื่อถือได้โดยวิธีการทดสอบแบบครอนบัคอัลฟา และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ ที่ได้จากวิธีการ ซึ่งเรียกว่า ค่าความสอดคล้องภายใน ด้วยสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{N\bar{r}}{[1 - \bar{r}(n-1)]}$$

ซึ่ง ค่าที่ได้คำนวณจากคำถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ของแบบสอบถามของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล โดยไม่ได้นำข้อมูลทั่วไปของตอนที่ 1 มาคำนวณด้วย

ผลจากการทดสอบแบบครอนบักอัลฟา ปรากฏว่า แบบสอบถามดังกล่าว มีความเชื่อถือได้เพียงพอ โดยแบบสอบถาม ที่ใช้กับคณะกรรมการบริหาร อบต. ในบทบาทที่คาดหวังของ อบต. ได้ค่าอัลฟา (α) เท่ากับ 0.9125 แบบสอบถามที่ใช้กับคณะกรรมการบริหาร อบต. ในบทบาทที่ปฏิบัติจริง ของ อบต. ได้ค่า อัลฟา (α) เท่ากับ 0.9415 ซึ่งทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.9451 แบบสอบถามที่ใช้กับพนักงานส่วนตำบล ในบทบาทที่คาดหวัง ของ อบต. ได้ค่า อัลฟา (α) เท่ากับ 0.9855 และแบบสอบถามที่ใช้กับพนักงานส่วนตำบล ในบทบาทที่ปฏิบัติจริงของ อบต. ได้ค่าอัลฟา (α) เท่ากับ 0.9700 รวมทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.9733

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้แบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในการตอบแบบสอบถามได้แก่ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ดังนี้

1. กลุ่มประชากร ที่เป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 31 อบต. ๆ ละ 7 คน รวม 217 คน ปรากฏว่าได้ข้อมูลตอบกลับทั้งสิ้น 144 คน คิดเป็นร้อยละ 66.36 ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2. กลุ่มประชากรที่เป็นพนักงานส่วนตำบล จำนวน 31 อบต. ๆ ละ 4 คน รวม 103 คน ปรากฏว่าได้ข้อมูลตอบกลับ รวมทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 78.64 ของพนักงานส่วนตำบล

แบบสอบถามที่ได้คืนมารวม 225 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.6 ของประชากรกลุ่มเป้าหมายนี้ ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนที่ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ต่อไป

ในการ ไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ของ อบต. ต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว อบต. ยังมีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และหัวหน้าส่วนต่างๆ ยังไม่ครบถ้วน หรือสมบูรณ์ตามโครงสร้างระดับชั้นของ อบต. ที่กำหนดเนื่องจากเรื่องงบประมาณ หรือปัจจัยอื่นๆ และ อบต. ส่วนใหญ่ยังไม่มีสถานที่ดำเนินการของตนเองในระยะแรกนี้ ต้องอาศัยที่ว่าการอำเภอเป็นหน่วยดำเนินการ โดยเฉพาะ อบต. ระดับชั้น 2, 3, 4 และ 5 เป็นต้น จึงทำให้จำนวนข้อมูล ที่ได้ไม่เป็นไปตามแผนหรือโครงสร้าง แต่ข้อมูลที่จัดเก็บมานั้นมีจำนวนเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์

3. กำหนดคะแนนที่จะให้แก่รหัสต่างๆ ตามข้อ 2
4. ดำเนินการลงเลขหมายประจำแบบสอบถาม และ ลงรหัส ของข้อคำถามแต่ละข้อ ด้วยตนเองหลังจากนั้นจึงถ่ายรหัสข้อมูลในแบบสอบถามลงไปในแบบถ่ายรหัส (Coding Sheet)
5. ถ่ายข้อมูลลงในงานบันทึกข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า T-Test และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีต่างๆ นี้ ใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage) ใช้เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล โดยคิดเป็นร้อยละ เพื่อดูลักษณะของประชากรและการกระจายของตัวแปร
2. ค่ามัธยผลขคณิต (Mean) หรือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้เพื่อพิจารณาระดับค่าคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบทัศนคติในบทบาทด้านต่างๆ ของอบต. ทั้งบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของกลุ่มคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล
3. ค่า T-Test ใช้ในการพิสูจน์สมมติฐานโดยการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม คือกลุ่มของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล และกลุ่มของพนักงานส่วนตำบล ทั้งทัศนคติในบทบาทที่คาดหวัง และทัศนคติในบทบาทที่เป็นจริงของ อบต. ในบทบาททั้ง 4 ด้าน คือ
 - 3.1 บทบาทการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ
 - 3.2 บทบาทการพัฒนาในด้านการเมืองและการบริหาร
 - 3.3 บทบาทการพัฒนาในด้านสังคม และวัฒนธรรม
 - 3.4 บทบาทการพัฒนาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ใช้กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในความคิดเห็นหรือทัศนคติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล

โดยถือระดับความแตกต่างกันอย่างน้อยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของ อบต. และลำดับความสำคัญของตัวแปรอิสระ ที่มีต่อตัวแปรตาม โดยการกำหนดตัวแปรเข้าสู่สมการทั้งหมด